



SETKÁNÍ S KNIHOU

Kouzelné tkaničky

Eva Vychodilová



Metodiku zpracovala:

Mgr. Silvie Pšenícová, ZŠ Dobratice

Konzultace:

Mgr. Marta Mojáková, ZŠ Dobratice

Věková kategorie:

3. - 5. ročník

Zaměření (cíl, obsah) lekce:

Rozvoj čtenářské gramotnosti a kritického myšlení

Vyučovací předměty:

český jazyk, pracovní činnosti

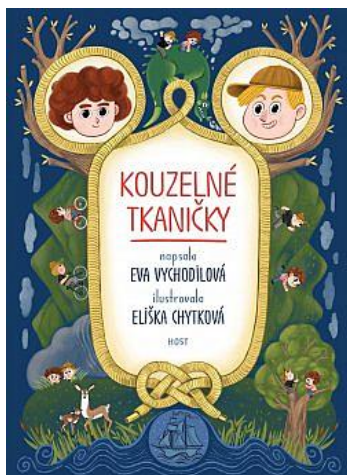
Bibliografie:

VYCHODILOVÁ, Eva. KOUZELNÉ TKANIČKY. Cover art and illustrations © Eliška Chytková, 2022. Brno: Host – vydavatelství, s.r.o., 2023. ISBN 978-80-275-0824-2.



**Spolufinancováno
Evropskou unií**

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



Stručný obsah

Někdo má kamarádů habaděj a někomu by stačil jeden jediný... Kája to nemá úplně lehké. Ve třídě to nějak neklape a doma vládne trojhlavá saň v podobě starších trojčat. Navíc ví, že se maminka těšila na holčičku, jenže místo ní doma přistál čtvrtý kluk. To vám na pohodě taky nepřidá. Naštěstí má tajné útočiště na půdě, kde se mezi harampádím odehrává jedno dobrodružství za druhým — na stránkách knížek. Kája má však ještě jednu vášeň — motání provázků.

Dokáže uvázat spoustu uzlů, třeba dračí smyčku, lodní uzel, osmičku... Každý uzel je jiný a každý má nějaký příběh. A když navíc uzel místo na prádelní šňůře uvážete na kouzelných tkaničkách, nestačíte se divit. Bude to napínavé, Kája se místy bude bát, dostane se tam, kde ještě nikdy nebyl, ale hlavně potká Honzu, který by možná mohl být tím pravým kamarádem. Povede se klukům jejich kouzelné přátelství přenést i do reality? Připraveni na dobrodružství? Tak tkaničky do ruky, levá přes pravou, protáhnout smyčku a jedeme!

zdroj: <https://www.databazeknih.cz/knihy/kouzelné-tkanicky-479925>

O autorovi

Eva Vychodilová vystudovala žurnalistiku, mediální a mezinárodní studia na Karlově univerzitě v Praze. Jako novinářka a editorka spolupracovala s řadou tištěných a internetových médií, nyní pracuje pro neziskový sektor. Ve volném čase se věnuje psaní beletrie, vydala několik pohádek a novelu Nora. S manželem Ondřejem má tři děti.

zdroj: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/eva-vychodilova-80215>

O ilustrátorce

Eliška Chytková je animátorkou a režisérkou, autorkou ilustrací knih pro děti. Také je vysokoškolskou lektorkou animované tvorby.

zdroj: https://kniholib.cz/arl-li/cs/detail-li_us_auth-0549792-Chytkova-Eliska-1988/?iset=1&qt=mg

Předpokládaná délka práce s knihou – 3 vyučovací hodiny českého jazyka + 1 hodina pracovních činností

CÍL 1. VYUČOVACÍ HODINY

- Rozvoj čtenářské gramotnosti a kritického myšlení
- Seznámení se s textem knihy Kouzelné tkaničky a pochopení hlavních postav a děje
- Pochopení hlavního poselství příběhu

EVOKACE (10 min)

- Metoda: **Brainstorming** a předvídání obsahu knihy
- Postup:
 - Napsání názvu knihy „**Kouzelné tkaničky**“ na tabuli a ukázka ilustrace z této knihy (obal knihy nebo postav a prostředí v knize)
 - Kladení otázek typu: „Co si představuješ pod pojmem kouzelné tkaničky?“, „Měli jste někdy nějaký oblíbený předmět, který vám přinesl štěstí?“
 - Žáci sdílejí své myšlenky a učitel zapisuje klíčová slova na tabuli.

Úkolem je zde aktivizovat dosavadní znalosti a zkušenosti žáků.

UVĚDOMĚNÍ (25 min)

- Metoda: **Řízené čtení s přerušovaným uvažováním nad textem**
- Postup:
 - Učitel rozdává kopie první kapitoly, aby žáci četli sami.
 - Po krátkých úsecích čtení se učitel ptá na dojmy: „Co se asi stane dál?“, „Jak byste se v této situaci cítili vy?“
 - Učitel může žáky zastavovat při četbě a nechat je diskutovat ve dvojicích, co je na příběhu zaujalo, jak by na situaci reagovali oni.
 - Učitel rozdává pracovní list, kde budou žáci individuálně nebo ve dvojicích vytvářet **pětilístek** na základě hlavní postavy.

Úkolem je zde aktivní čtení s porozuměním a práce s textem.

REFLEXE (10 min)

- Metoda: **Kruh zpětné vazby**
- Postup:
 - Žáci představují své pětilístky o hlavní postavě a diskutují o tom, co je na postavě zaujalo, jak by se mohli s ní identifikovat.
 - Učitel tuto činnost moderuje krátkou společnou diskusí, kde žáci odpovídají na otázky: „Jaký je hlavní problém příběhu?“ „Jak byste řešili tuto situaci vy?“
 - Reflexe pětilístku: „Jak nám pětilístek pomohl lépe pochopit postavu?“

Úkolem je reflexe nad přečteným textem a jeho propojení s vlastními zážitky.

CÍL 2. VYUČOVACÍ HODINY

- Prohloubení porozumění příběhu a jeho hlavní poselství
- Rozvoj tvořivého myšlení a psaní

EVOKACE (5 min)

- Metoda: **Rekapitulace**
- Postup:
 - Učitel položí otázky na zopakování děje z minulé hodiny: „Co se stalo v první kapitole?“ „Jaké problémy řešila hlavní postava?“

Úkolem je připomenutí klíčových momentů z příběhu.

UVĚDOMĚNÍ (30 min)

- Metoda: **Skupinová práce a role play**
- Postup:
 - Rozdělení žáků do skupin a každá skupina dostane úryvek z knihy k přečtení a interpretaci (může to být klíčová situace z knihy – např. moment, kdy si postava uvědomí sílu kouzelných tkaniček).
 - Každá skupina si připraví scénku, kde ztvární danou situaci. Poté své scénky předvedou ostatním.
 - Učitel moderuje diskuzi: „Jak jste se vžili do postav?“ „Jaké myšlenky vám při hraní scénky probíhaly hlavou?“

Úkolem je aktivní čtení a interpretace textu.

REFLEXE (10 min)

- Metoda: **Deník dvojího zápisu**
- Postup:
 - Žáci napíší do svých sešitů odpovědi na otázky: „Co mě na příběhu nejvíce zaujalo?“, „Kterou část příběhu bych si přál/a prožít a proč?“
 - Po napsání odpovědí učitel vyzve dobrovolníky k přečtení jejich zápisů nahlas. Skupina poté krátce reflektuje, co je v příběhu oslovilo.

Úkolem je reflexe nad hlavními tématy příběhu a jejich propojení s životem žáků.

CÍL 3. VYUČOVACÍ HODINY

- Prohloubení a porozumění příběhu a jeho poselství
- Využití metody pětilístku k shrnutí témat a klíčových momentů příběhu

EVOKACE (5 min)

- Metoda: **Diskuze**
 - Postup:
 - Učitel připomene hlavní události příběhu z první hodiny: „Co si pamatujete o hlavní postavě?“ „Jaký problém řešila?“
 - Žáci stručně rekapitulují příběh, přičemž vycházejí ze svých pětilístků.
- Úkolem je připomenutí hlavních událostí z první hodiny.

UVĚDOMĚNÍ (30 min)

- Metoda: **Čtení s následným tvořením pětilístků**
 - Postup:
 - Učitel čte další kapitolu knihy, tentokrát zaměřenou na důležité rozhodnutí nebo klíčový zlom v příběhu.
 - Žáci opět používají metodu pětilístku, tentokrát však ne na hlavní postavu, ale na klíčový moment příběhu nebo myšlenku (např. kouzelné tkaničky jako symbol, nebo moment, kdy postava něco důležitého pochopí).
 - Pětilístek by měl obsahovat:
 1. Jednoslovný název (př. Kouzelné tkaničky)
 2. Dvě přídavná jména, která daný moment nebo myšlenku vystihují
 3. Tři slova, která vyjadřují dění nebo činnost spojenou s tímto momentem
 4. Čtyři slova ve větě, která tento moment shrnují
 5. Jednoslovné shrnutí nebo závěr
- Úkolem je pokračování ve čtení s důrazem na hlavní myšlenku příběhu.

REFLEXE (10 min)

- Metoda: **Prezentace a společná diskuse**
 - Postup:
 - Žáci prezentují své pětilístky ve dvojicích nebo skupině, sdílí své myšlenky o klíčových momentech a diskutují, jaký význam má daný moment v příběhu.
 - Učitel vede diskusi na téma hlavního poselství příběhu: „Co nám příběh o kouzelných tkaničkách říká?“ „Jak můžeme toto poselství aplikovat ve svém životě?“
 - Krátká reflexe na závěr: „Jak nám metoda pětilístku pomohla lépe pochopit hlavní myšlenky příběhu?“
- Úkolem je reflexe a prezentace pětilístku.

CÍL VYUČOVACÍ HODINY – PRACOVNÍ ČINNOSTI

Pomůcky: barevné tkaničky (různé délky a šířky), ozdoby (knoflíky, korálky, textilní ozdoby, mašle), jehly a nitě, lepidlo na textil, nůžky, papír, pastelky a fixy

MOTIVACE (10 min)

- Učitel připomene žákům děj knihy Kouzelné tkaničky od Evy Vychodilové, zejména část, kde hrají tkaničky důležitou roli v životě hlavní postavy Káji.
- Otázky k diskuzi: „Jak by mohly vypadat kouzelné tkaničky?“ „Jaké vlastnosti by mohly mít?“ „Myslíte, že bychom si mohli vytvořit vlastní kouzelné tkaničky?“ „Jak byste si je představovali?“
- Učitel ukáže různé barevné tkaničky a materiály, které budou žáci v hodině používat a vysvětlí jim, že si vytvoří svou vlastní verzi „kouzelných tkaniček“.

Úkolem je představení aktivity a propojení s knihou.

PRAKTICKÁ ČINNOST (30 min)

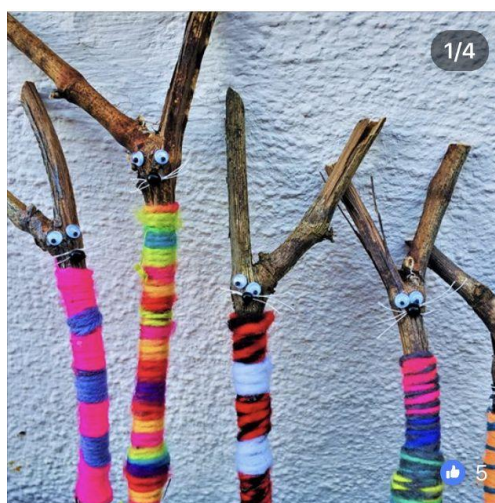
- Postup:
 - Každý žák si vybere jednu tkaničku (nebo pár) a přemýšlí, jaké kouzelné vlastnosti by jejich tkanička měla. Učitel může motivovat otázkami typu: „Co by tvá tkanička uměla, kdyby byla kouzelná?“
 - Žáci ozdobí své tkaničky pomocí připravených ozdob. Mohou tkaničky vyzdobit knoflíky, korálky, mašličkami nebo na ně přišijí či přilepí různé textilní ozdoby.
 - Učitel jim ukáže, jak bezpečně používat jehlu a nit k přišití ozdob nebo jak použít lepidlo na textil.
 - Během práce učitel obchází třídu a pomáhá žákům, poskytuje typy na dekorace, motivuje je k tomu, aby byli kreativní a vymýšleli zajímavé způsoby, jak jejich kouzelná tkanička může vypadat.
- Úkolem je vytvořit vlastní „kouzelnou tkaničku“ pomocí kreativních technik.

PREZENTACE A REFLEXE (5 min)

- Žáci představí své kouzelné tkaničky zbytku třídy.
- Učitel může pokládat otázky jako: „Jakou kouzelnou vlastnost má tvoje tkanička?“ „Jak bys ji použil/a ve svém životě?“
- Krátká reflexe na závěr: „Co jste se při dnešní práci naučili?“ „Co vás bavilo nejvíce?“
- Závěr hodiny může zahrnovat krátkou výstavu vytvořených kouzelných tkaniček, které si žáci mohou navzájem obdivovat.

Úkolem je prezentace vytvořených tkaniček a sdílení nápadů.

JAK BY MOHLA KOUZELNÁ TKANIČKA VYPADAT V PRACOVNÍCH ČINNOSTECH:



Pracovní list pro žáky

Ukázka textu z první kapitoly:

Malé prstíky hbitě vytahují tkaničku z první dírky, ze druhé, třetí až ji celou vysvobodí. Pak to stejné udělají i s tkaničkou na druhé botě. Kája si prohlíží dva bleďemodré cancourky, rafinovaně propletenou síť jednotlivých nitek a plastové koncovky. Pohrává si s těmi žížalkami, mne je v rukách a zkouší jejich pružnost. Z jedné z nich si pak na prstě uváže lodní smyčku. V tu chvíli se celá půda otřese a Kája buch buch. Srdce má až v krku a točí se mu hlava. Zavře oči, tkaničky strčí do kapsy a schoulí se do klubíčka.....

Ukázka textu z druhé kapitoly:

Kája sedí na mokré dřevěné podlaze, pevně se drží zábradlí, aby se zase o něco nepraštil a nevěřícně pozoruje mumraj na palubě. Kolem něj běhají zmáčení muži v pruhovaných tričkách i bez nich, všichni svalnatí, šlachovití a opálení, ale se ztrhanými obličejí a někteří dokonce bezzubí. „Hééééj, hod’ mi to lano,“ řve vysoký holohlavý muž na prcka s hnědými kudrnami po ramena, skoro takovými, jaké má Kája.

PĚTILÍSTEK – HLAVNÍ HRDINA

PĚTILÍSTEK – klíčový moment, myšlenka

Tento materiál vznikl v rámci projektu Místní akční plán Frýdek-Místek IV a je veřejně dostupný pod otevřenou licencí Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0), která umožňuje jeho volné šíření a úpravy za podmínky uvedení autora a zachování stejné licence.